

אורי התרגל למנטליזת הייקת

אורי ו. הוא אחד מעשרים ילדים הילדים שנעלמו עם זאת, אי אפשר לקבוע טובה זו בוודאות כלי סינדרה פלג, ואורי אינו נלחם לסייע בשהגעתו אליה, באמצעות מתוכנים רבים, הוא היה חבר סבלות תרגו. השיחה עמו עשויה להבהיר את השאלה מדוע הילדים שכבר לא חיפשו את הוריהם. הוא סמועא חימני, בגיל המתאים, והוא בגיל אצל הורים יקום באחד מפרובי תל-אביב, גם שמו המדויק ניתן לו על ידי הוריו המאמצים. מה סיפורך שאתה מאומץ? מהיום שהתחלתי לחבוך, בערך בגיל ארבע.

מה אתה יודע על הדרך המיוחדת? לא סיפור לי וגם לא החצניתי אף פעם.

איך אתה מסביר את זה? לפה שאני מסביר את זה? אמר המספחה סוגר השני החליטה או להגיח אותי, לא נוסף אורי ליצור אתם קשר. עלה מעט ברעך שלא נוסח?

או איך הגעתי למצב הזה? איך הדרך המאמצים קיבלו אותך? אמרו לי שגבול שנתים לקפו אותי מבית יומיים, אני לא יודע איזה.

אורי מספר שלפני הוריהם נצל משהו לכוח הרוח. "הוא הגיע את עצמו כוצני של המשפחה, ואת אומרת... של הוריהם העניים שלו וביקש להיפגש עם הורי המאמצים ואורי הורי אמר בשום פנים ואופן לא, אבל הוא המשיך לצלול, ואחרי כמה טלפונים אמי ביקשה שאכנס לתמונה. הסברתי לו שאני מבקש שלא יתקשר יותר ובה נסגר כל הסיפור."

שנעת פעם סיפורים על ילדים חוטפים שנעלמו? שמעתי קטעי רבילות מה ופסם, שהמשפחות מהגליה החימניה היו מרות יכולת והתורים לא יכלו לכלכל את כלם. אני לא מאמין לסיפור שילדים נחטפו ואוסבו שלא כחוק.

ובשום מקרה לא תרגה לראות את הדרך המיוחדת? בעד כל הון שבועות, אפילו הך כדי שינה, אני לא חושב להיפגש עם הוריהם השניים, כי מה שהורי המאמצים עשו בשבילי, אף הורה לא היה עושה.

אתה חושב לעצמך שיש לך אבא ואמא או גם בארץ שמאוד רוצים לראות אותך?

יכול להיות, אולי. אני לא יודע זה לא מעניין אותי.

אם תרגה פעם למצוא אותם זה יפגע בהדרך המאמצים?

כן, בגלל זה אני לא מנסה לעשות שום דבר.

אורי מסרב להצטלם או להודות בשמו המלא. "התרגלתי למנטליזת זיקית (הוא מדבר גמנית שוספת) ואחרי הדרכים הכי חשובים אצלם זה לשמוע על השם הטוב."

סומלס נגרי, יורש נגרי, מליך שטר חימני והיפסו

או על הרצפה. אחד כיכר את השני, עד היום אני שואלת את עצמי איך יובלט להיות באלה המימים.

באתי לארץ ישראל כדי שתהיה לי מולדת, לא כדי לאבד ילדה. היא בראש שלי כל הזמן. אף יום שאני לא חושבת עליה ואני בסוטה שהיא חיה, אין גבול לכמה שאני בסוטה בזה, לא היה לי הרבה מול בחיים, רק הילדים הנזכרים. הלואי שהשם ישתיר אותי ופתאום היא תבוא והגיד, הנה, זו אני, היום הזה יהיה שמתח וי, אני לא יודעת איזה נשף אעשה. היום אני לא אביר אותה, ולא אכפת לי אם היא מאושרת אצל הוריהם המאמצים, אבל אני רוצה שהיא תדע שיש לה אמא, שחיפשה אותה הרבה הרבה זמן.

כבית משפחה מרמון ברחובות אבאנו מרגישים מיותרים. חסמה ווסף מרמון לא מאמינים שמושהו יכול לעזור. צרד לפני שנה הגיעו אליהם אברכים, נטורי קרתא מירושלים, שעדיין מחפשים אחרי הנעלמים. גם התקווה הזו נכזבה. אבל בדרך החוצה חממה אומרת, שאת מספר הטלפון שהשארתי השמור יחד עם המעוזה הפסולות, את זה לא זורקים. זה יהיה גם משמים לראות שוב את הילד."

הכן, עזרא מרמון, יחס כמחיים שהילד חי, לא היתה שום סיבה שימות. אני וישבה לפעמים לילות שלמים ובוכה, אבי הסתגר מאוד מאז המקרה. כנתיב לארץ הוא היה ראש שכט של כל משפחות צענף, אחד האוסקים מבחינה חברתית. מאז שנעלם הילד הוא נשבר, היום הגיע למצב שהוא לא יצא ככלל מהבית לשום מקום ולשום אירוע, רק לבית הכנסת. בוודאי שאני מייחס את זה להיעלמות. הוא מרברר על זה הרבה, כשאני יושב איתו, אנוחו משוחחים על הנשוא ומרתיח אותו שזה קרה דווקא בארץ. בכל אופן, הייתה להם רעה שנתה על ארץ ישראל."

יודעים אם הם חיים או חיים? פעמים חשבתי שאולי מצאו אותה, פעם אתה שלחו אותי לכאן שבע, רצתי לשם ולא זיהיתי שזו הילדה שלי. ביקשתי מהמספרה שיעשו לילדה בדיקה, כדי לראות אם היא שלי או של חימניה אחרת. התיימניה הורח התחילה להשתולל, ואני מספיק בבדיה וטבלתי, אבל אמרתי לה, אני לא אומרת שזו שלי, הבדיקה תקבע. ובאמת, היא לא הייתה שלי. בפעם השנייה שכנה שלי באה ואמרה, מצאתי את הילדה שלך, חסברתי שאני מתעלמת. היא סיפרה שבבתיים יש בתורה חימניה שגדלה במשפחה ייקית ומחפשת את הוריהם שלה, אבל היא הייתה בת 28, שלי צריכה להיות היום בת 37.

מרגלית קמיטי (היום עומיסין) עוברת כמסקנות על פועלות תקין כקופת חולים. יעד היום הזה, תהרגו אותי, אני לא מוכנה לתת לילד שיסבך בבית חולים. כשילדה שלי הרגישה לא טוב התחננו סאביא אותה לאספה. נמרגתי בבית עם הילדה ואמרתי לה, תרצחו אותי, אני את הילדה לא נותנת, מספיק אתה הלכה לי, אין אמונה, תבי לי תרופות, ואני אטפל בה בבית, ובאמת פיסלתי בה בבית ולא נותני אותה, יש לי עכשיו נכר שישכך בבית חולים, אמרתי לכלתי, שכי לידו, אל תוודי מהנן. היא אומרת לי, מה את, משועעת משוענת או לא משוענת אל תוודי מהילד, גם היום דברים כאלה יכולים לקרות."

למה לא השתלללם? אני אומרת - יותר מסוסטמים מהחיים אני היר, מסכנים, פריטיטיבים, האמינו לכל אדם, איך יכולו לחשוב שיקרה דבר כזה? ישבנו בשקט כטו חתולים, הייתי רואה רוסא ואומרת זה אלוהים, אותו דבר אותה, החביישנו לרוב מלה, כאילו שהם צעו לנו שוכה שתיארו אותנו לארץ, כאילו בזכותם, אנחנו לא גרלנו על פראות או על נבזות.

משהו שהייתה מעניינת להישאר אצל המשפחה המאמצת, אבל בדיעה שיש לה הורים, רציתי להגיד לה, שהיא יכולה להמשיך עם החיים שלה כמו שהיא חושבת, אבל שצריך להיות קשר עם המשפחה.

יוד שוקר מספר שבחיפון אמרו לעולים החרשים שלא כראי להם לעלות לארץ, כי יקחו מהם את הנשים והילדים. "אמרתו שזה שקר, עד שתגענו לארץ וראינו שזה נכון. אבל מה אני יכול לעשות, לשתות את עצמי? אני לא אוהב להתחבט, מה שאומרים לי, זה קרוע. אנחנו לא למדנו להתחבט ולהתגבר, אם ארם מדבר אורי, אני אומר - זה ירדתי הטוב."

התערה הצליחה לגלות את עקבותיה של מול קומיטי רק עד 15.1.50, אז היא שוחררה מבית חולים חרשה ראש העין ושלחה לבית התנוקות של מחנה ראש העין ב' במצב כריאתי מרמיע וישי. לאפיה של החרדה במסר הארוכות של בוז התנוקות במחנה ראש העין למסור אם יודע על רציו, ישם אבדו עקבותיו.

אמה, מרגלית, מיה היום ברמה עפרור, ילאן לא שלחו אותה, איפה לא היסתי את הילדה הזאת? יותר מסנתים הסתובבתי בכל הארץ בלי אוכל, בלי שחיה, לפעמים עם הורים אחרים שאיבדו ילדים, היינו הולכים ובוכים, נבנסים לבדו תנוקות ומחפשים. אני לא זוכרת שמישהו מצא אי פעם ילד, עברתי יומיים, ושלושה ימים הלכתי לחפש, עד שגולדה הילדה השניה ואו המסקתי. אמרתי לישור כמספרות מהו תקוה? רי, היום אני כבר לא יכולה, אני אמא לישושה ילדים עם בעל ואי אפשר עכשיו, אני לא יכולה לאבד יותר שכסבר הלכה לי אמת, השגור אמר לי אז - צריך לקחת את כל הרוסאים והאחיות שטיטלו כילדים בראש העין, ולחזק אותם לבית סוחר, בעת שהוא צורך, מה זה, המקרות? 350 ילדים שהוריהם שלהם לא

מה הפשעה?

מנהל מחנה ראש-העין: אדם הבא לגנוב ילד לא אומר אני בא לגנוב

העולים שילדיהם נעלמו ממחנה ראש העין זוכרים את שמואל בדיחי, בעיני כמה מהם הוא האתריא להיעלמם של הילדים. בדיחי היה מנהל מחנה ראש העין אי מתחילת 49 עד אמצע 50.

היום בדיחי בן 71, מנהל קק מלגות לסטודנטים על שם אביו, שממנה דברים סטודנטים חומים מצטיינים. מוקף במספרות מודנית במדרו שבשכונת כרם אברהם בירושלים, הוא שוקב בהתקנת ספר שחיבר סבו, איש תקיף זה, המתייחס אליהו בחשרנות שלא נעדר ממנה ססך תקפנות, שורת להראות המתקנת עצמו בחבורת נשיאי ישראל (מקסם חילוקה המלגות) והעודדות שנות, המעדידה על עבר כסותני עשיר, על תנאי החיים במחנה ראש העין באוזה חקופה הוא אומר היום: "האנשים לא סבלו סכך שהמחנה היה מוצף בשלג, בין הסלעים העמוגו פחתים ואוחלים, והתיימנים נקלטו בכל מקום כטו שצריך. העולים ישבו איש תחת גמנו ותחת האנחנו."

היום שוכו לו העולים היה הוקו והיום היה טוב היסית לאותה תקופה, בארץ לא היה שום דבר, וחס גם לא ביקשו ולא החמקו.

בדיחי

היה בלגן גדול בקליטה? איזה בלגן? מהו הבלגון? גם כעת יש בלגן במדינה, הכל היה עירבוביה אחת גדולה. הניע מטוס אחרי מטוס ולא היה מקום. הכוונה הייתה קודם כל להציל להביא אותם.

יש מרשה עגימה שלא המתייחס... כן, מרשה הילדים, אני מכיר אותה, מסר עליה, בבקשה.

מה יש לספר? אי אפשר לדעת, אתה היית המנהל, הכל התנהל עם פטו שצריך?

זה לא היה סתנה סנור עם משטר ומשפחת צבאית, הייתה שסירה, אבל אנשים נהרו פנימה בלי סוף, קרובי משפחה וזרים, למעשה היו יותר זרים מאשר אנשי המחנה. אנשים מכל הסוגים.

כדרך המנהל הפתוח הזה אנשים נבצרו ולקחו ילדים?

את זה איני יודע, אני רק שמעתי מפי השטרעה, מה זה לקפוץ? יכול מישוה ככה לקחת?

כנראה שכן, כנראה שלא.

או איך הם נעלמו? הייתה הקידה של הכנסת ואני מקבל את המסקנות כפי שזן כתובות בודיות, יכול להיות שבמקרים בודדים התורים נתנו אותם למישהו שהכניח לספל מהם, אבל אני בספק.

אולי הצוות הרשואי והמנהלי היה מעורבו?

איני יכול לומר, לא יודע.

מה קרה ליגני העגדרים?

לגבי 22 ילדים יש ספקות רבים, יש גם ילדים שאינם רוצים לחזור, הם גרלו וחנברו כמשפחה שנה, בודת אחיה וכמקום אחר - הנכר.

איך הם הגיעו למשפחת האלה? איני יודע איך הם הגיעו, עוברת שהם נמצאים.

או מה בכל זאת קרה עם היגני? איני יודע לאן הם נעלמו, אדם הבא לעשות מעשה נגיכה אינו אומר אני בא לגנוב ילד לכאן או לשם.

בחקרת בקשר למרשה?

כן, על-ידי ועדת החקירה, במסגרת פתח תקוה, פעם אחת כמשך ששתים-שלוש, שאלו אותי מה אני יודע, נתתו להם את הספרים שהתקנתו בראש העין, ארכיון למעשה לא היה, אלא רק רישומים (התועדה טוענת שהיה ארכיון והוא נעלם), אני עובתי מחנה מסודר, ולקראת הסיום העברתי את הניהול למישהו אחר, מה קרה אחרי זה אני לא יודע, אולי כל אחר לקח משהו לעצמו, לו כשעתו הייתה עושה השבון, הייתי לוקח את ספר היישים שניהלתי שם, סכלל גם מטרות, היום היה לזה ערך גדול.

גם הצוות בחקר?

כן, העיקר שיש לך מסקנה באיזה בית קבוצת הילד נקבר ואיפה זה רשום, מה צריך יותר מזה?

אתה רואה את הפרשה הזאת מטרה? לאחרונה מעוררים אותו אנשים מהגבר לערוך בדיקה כללית ולפתוח את הנושא מחודש, אבל יש לי היסוסים.

מה הם? מדוע האנשים שולקחו לא מגלים את עצמם? הנעלם הזה הוא כבר לא הטיק, הוא הרי גבר או אשה קרוב ל-40, מה הפשע אם הוא יבוא ויראה את הוריו מולידיו ויחזור למקומו? שכלל הפתוח ידעו הוריהם שהוא חי וקיים.

תבוא ותגיד הנה זו אני

איש לא רצה לשמוע אותם. חיים קאהן, היועץ המשפטי של הוועד הציבורי, יהיו הרבה מאוד אנשים שלא רצו להתעסק בזה, וניהלנו מאבק קשה מאוד לשכנע את המספר שהוא חייב להסתיי שכם, בהתחלה נחלקנו בקרב אגודת התנועה הראשונה היתה - מלטה יוק, אמרו שהבעיה קיימת רק ברמיזה החלוצי והפרוע של מישור, לכן, הדבר הראשון שעשינו היה אימוץ חומר, כדי לא לבוא עם סמס סיפורים, עשינו את זה כדי שהייתי ספק קיים לבית משפט, באנו ואמרנו: אנהנו יודעים על מספר רב של ילדים שאינם, ואם הם יעשו, תגידו לנו איפה הם."

ואז התחיל דיון מייגע עם שר המשפטים, יעקב שמשון שפירא. שפירא לא רצה ונדה הקירה כלתי חלוצה. הוא חשש שמטען המצפון גדול מדי, לנגד עיניו עמדה נבדלת חקירה פרלמנטרית קודמת, שעסקה בפרשיית החינוך במחנות העולים, ושם מצאיה חיכו נלים עבריים, לכן התעקש שפירא על ועדה ממנה, שהיתה חייבת בדיווח לפני השרים שטינו אותה, שר המשפחה ושר המשפטים.

בראשית ינואר 1951 קרא המפקח הכללי של המשטרה, פנחס קופל, לריב פקר ראובן מינקובסקי והורה לו להתמנות מכל מינקובסקי, בו בזמן זמן יעקב שמשון שפירא את יוסף בלול, או פיקלים מחוץ חיפה, כדלול ומינקובסקי היו את יוועדה אשר מחפיקיה לחקור ביחס לבידור המגנות כדבר היעלם של תינוקות סמכות עולים בשנים 1949-1951 נודלם. איש לא ידע או כנמה לידים מדובר, היה ידוע רק שילדים, שהלקם היו בראים לחלוטין, נעלמו מבתי חולים ומבתי תינוקות, ולהורים לא נמסר דבר על מקום הימצאם, כאשר לגורלם רוחו סמועה חזל בכאלה שסיפוי על מכירתם לזוגות חשוכי ילדים באמריקה, וכלה בהקמת יחידה פיתוח על-ידי בן גוריון, יחידה המרכיבת מאנשים חסרי זהות ומעצורים רגשיים, שתישלו למסימות התאבדות, הוועדה בידת, בראשית פעולתה, כנמה לידים מדובר, בחוץ שבועיים התקבלו יותר מ-200 תלונות. המספר הסופי היה 342.

ב-25 בינואר, שהשכנת הוועדה בארבעה חודשים במטה המשטרה במתחם הקודם, לרשותה הפמדו ארבעה חוקרים, קצין ניהול, ארכיון, סוכי, נהג ורכב, לאחר שהתברר כי החקירה עמפה ביותר, ורשה הוועדה תוספת כוח אדם וקיימלה אנשים

שיף, ראש אגף החקירה במשטרה, ודיח שעסק במחנות מפשיה טקרים, אלסם כבר או הצביע על קשר ביניהם, הודיע לא זכה להודים, מסרד הבראות התחמק בעקביות סמתן השוכות מספקות, המשפחות שבניות נעלמו הריאשו, תרבות השטשים היתה כדרך לכצחון נוסף.

התזכרות המכאיבות הניעו כעבוד 14 שנים, הילדים שנעלמו, או שנמסר להוריהם בי מנו, התחילו לקבל זימונים לליכות ביום, בשנת 1960 הם היו בני 17, והצבאל לא שכת, אצל ההורים התעורר החשד הישן, שמשוה לא כשורה,

למחרת בשמונה התייצבה רחל נגר בבית התינוקות כפרדסיה, כדי לקחת את התינוק, אך הוא לא נמצא. היא הלכה למשרד מנהג העולים והחלוצה, שם הצטייד לה מדרוכה הימנית וחזקה רשתותן התחילו לחפש. יוועדו לחל השופר ואמרו לה בדיק מה שאמרו לי, אין, אולי נעלח בעטת לעין שטר, בעין שטר חפשו וחפשו, ואז אמרו שקיבלו את העודת המסלוח אבל לא את התינוק, המנהל צעק עלי: קיבלתי מתב, לא קיבלתי ילד, לני לחפש אותו, ומאז נעלמו עקבותיו."

בפברואר 1950 קרס 33 חוד תאוכל במחנה עין

מרגלית קומיימי מחפשת את מוול. כשנעלמה בשנת '49 היא היתה בת שנה וחצי. הממה ויוסף מדמון עדיין חולמים על ישראל, שעקבותיו נעלמו ב-1950. מה קרה לעשרות ילדים מעולי תימן שנעלמו מהמעברות לפני 35 שנה. החקירה הוזנחה, למרות החשד כי נחטפו והועברו למשפחות חשוכות-ילדים או שהוברחו לחו"ל

שמישהו טייד אותם, ב-1,466 התפרסמה במעריב הכתבה הראשונה: "12 אמרות מחפשות את ילדיהן". יואו, אומרת מרגלית קומיימי, יקנו נערים חמישים מלוסרס וירשו לחקור את הנושא."

שוב צדוק היה אחד מאותם נערים מלוסרס, והיחמו לעולים מתימן כמו אל צים, הוא אמר, ילקחו ציבור שלם של יהודים רחיים והמסלגות עשו בו כרצונם, חילקו אותנו כמו שלל, לפי אחוים, סיפלו בנו כמו בחבילות. טוב צדוק חיים עמרי, שניהם סקריית אנו, הקיטו את הוועד הציבורי למען ילדי תימן, גוף זולונטר שהחל באיסוף תלונות מהורים שילדיהם נעלמו, המספר אליהם חיים קאהן, עורך חון שעבר אף הוא בהתנדבות, נציג חובב, חוקר פרטי, שיהם מירושלים, הוועד הציבורי ורש מהכנסת להקים ועדה חקירה סמליתית.

שני תחת השלג, הוא קבר תחודי את יחיא סאלם, בנו צידן, או בן חמישה חודשים, היה מאושפז אהה עת בבית חולים רפטיים בחיפה, לולואה סאלם, אלמנה צעירה שהיחה מטופלת כשלושה ילדים, שמעה יום אחרי מות בעלה, כי בנה נפטר, הוא שמעה זאת מילד במחנה, יהלכתי לבית התינוקות ושם אמרו לי - מה נחאוס: הוא בריא ושלם. אבל מאז לא ראתה אותו.

תגידו איפה הם

המשטרה, הסוכנות היהודית, משרד הבראות והסעד ומסודות אחרים שטיפלו בעולים, ידעו על תופעת היעלמות הילדים, 41 חיקי חקירה נפתחו בשנת ה'50 בתזות שונות, לאחר שהורים התלוננו, אך ללא תוצאות. ב-1952 חיבר ישרון

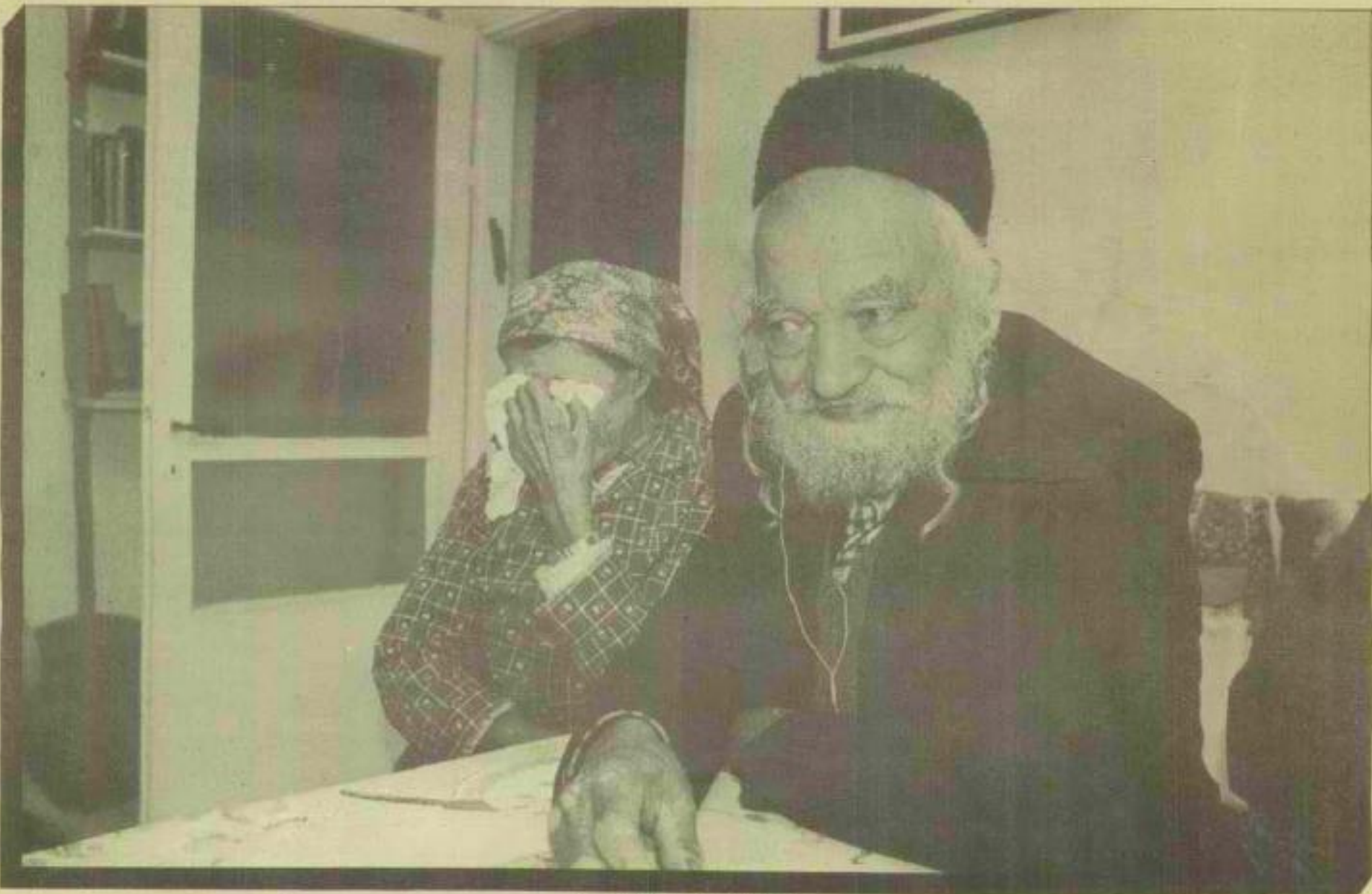
הרופאים עשו בדיקת דם, והתברר שזה כאמת הילד שלהם, אנהנו נשארו כלי שום דבר, מעולם לא נאמר למשפחה מדסון שישראל מת, הכיחו להם שיחפשו.

חיים ומרים שוקר היו בבית התינוקות בראש העין, יום אחר, מספר אביהם, דוד שוקר, יכשהגעה לבית התינוקות, אמרה לי האחות: יש לך סול, יש כגן מישהו שרוצה לקחת את הילד שלך, הוא הצביעה על צעיר, בערך 30, אישכני, לבוש חרוד, לא סמס אדם, הוא ראה אותי, הרגיש שאני חושד, והלך, תיכף לקחתי את חיים, לא השארתי אותו שם רגע. שוקר אמר שהיה יחס של זלזול, כל אחד היה יכול להימנס ולקחת ילד, מי לקח? חוקרים, אני לא יודע בדיוק."

את מרים אמרו לו להשאיר, יום אמרו שהילדה חולה ולא מוציאה טוב, ואני לא יכול לקבל אותה, הלכתי למנהל והוא אמר: אל תדאג, הכל יהיה בסדר, סג לנדרה ואנהנו נביא את הילדה, דוד שוקר לא ידע מה לעשות, ימצד אחד שמעתי כבר סיפורים שנעלמים ילדים, אבל מצד שני אמרו לי שהיא חולה, אמרה - בסדר, אני לא מפתח, אנהנו במדינת ישראל, איך אפשר שיקחו את הילדה?"

מרים נשארה בבית התינוקות בראש העין כעשרה חודשים, ואז נאמר לאביה שהגיע לביקור, שהילדה הועברה לבית ליד, בבית ליד אמרו שהיא חלחה בשחפת והועברה לאיתנים, האב נסע לאיתנים עם הוועד של גוריה (יעוד לא הכרתי כלום), וראת שהילדה בראת ויפה והכל בסדר, אבל האחות אמרה לו שעכשיו היא לא יכולה לחשתחרר, כי המנהל לא נמצא ושיבוא כעבוד שבו, כשתיו כבר לא מצא את הילדה, האחות הראשית יצאה ואמרה שכבר לקחו אותה, מי לקח אותה? הלא אני האבא, באיתנים אמרו שלא יודעים שום דבר, ימישהו בא, נתן לנו את השם והמשפחה ולקח אותה."

משה בן סאלם נגר היה בן 10 חודשים כשנעלם, המשפחה ניה או במחנה עולים פרדסיה (בית ליד), משה חלה ברגעת ואושפו בבית חולים תל השומר, משם שוחרר ב-1.50, רחל נגר, יכאנו לחל השומר יום אחרי שוחרר, למולי הרע, האבא היה חולה, הלכתי לבקר, ואמרו לי בנג שוחרר אתמול, הם לא ידעו לאן, מרוב שמחה חודתי באונו לילה לבית התינוקות, והבן שלי לא היה שם, בבית התינוקות אמרו לי, תשמעי נבדית, שנה מאוחרת, הכראי מתי כבוקר."

הממה ויוסף מדמון: לראות טוב ופס היד

פתאום היא תבוא ותגיד הנה זו אני

המפץ מבין קודם

נוספים, עד שספרי החוקרים הגיעו ל-11. אבל מי שנילה, למעשה, את החקירה היה ראובן מינקובסקי, שאו החברים התכנסו כל יום שישי, כדי לשמוע דיווחים ולהחליט על הצעדים הבאים. יוסף כהנא המשיך בעבודתו כפרקליט מחוז חיפה.

ההוצעה מצאה, שבין 342 ילדים 316 נסדרו ונקברו, ארבעה בחיים, מהם שניים מאומצים. ההוצעה לא הצליחה לנלות עקבותיהם של 22 ילדים, הם נעלמו כלי להשאיר עקבות, עד היום טוען מינקובסקי בעקשנות שבם 22 הילדים המעלמים מהו. מכל האנשים שנפגשו במהלך הכנת הכתוב, הוא היחיד שהזכיר כן, אפילו עמיתו, יורי הוועדה יוסף כהנא אמר כי אין לדעת מה עלה בגורלם.

בפיק החלטות: המלצה מס' 3 "להספיד את ראש מדרד וישום במחלקת מרפ של משטרת ישראל להודיע במכתבים אישיים (הדגשה במקור) להורי הילדים שמים נגדו על היצאות החקירה". המלצה מס' 4 "להספיד את מקרה אסור ראשיה במשרד הסני להודיע להורי שני הילדים שנחלצו מאומצים, במכתב אישי, שהילדים אומצו והו לא." (הדגשה במקור). בפרק אימוצים נאסר: "עם הקמתה של הוועדה התפרסמו בעיתונות וכן נספדו לה (להוצעה) ידיעות, המתייחסות להצביע כי ילדים חומצים מישראל נספדו לאיסוף ליחידים בחו"ל. הוועדה חקרה בישראל אם יש יסוד לכאורה לירידות הגיל, אך לא הציגה כגון לתוצאות. לדעת הוועדה, הידיעות שכזוה מצריקה לכאורה חקירה בחו"ל, היא רלוונטית לשירי המספדים והמשטרה במכתב מיוחד בגורן זה המליצה על גרימת חקירה".

ככל נאחיים עמדי הודיה, המנוחה בלשון מקובלת בעדינות, לא ספדיה אפילו עם אתה המלה זלוול, התעשרות, חוסר התחשבות או רשלנות סלילית, על אף שהוועדה מצאה שבמנהלים סוציאליים, כמו זה של בית החולים פרס חנה, הודיע כגון לתוצאות, לדעת הוועדה, הידיעות אף מגולל מנהג עולמים או מגולל בית חינוך אינו מחברי משפר. הוועדה לא מצאה אף אדם אחר כשדריה הוא גם לא חישבה אשמים. בדריה סופדיה עמדי המנוחה: במקרים מסוימים הוצאה הודעה ספדיה יוסף רובים (לעמים יותר מחורש) לפני שהילד נקבר, והחמטה מכל, הארצית הקבדה במקרים לא עמדים קודמים לתאריך הספדיה. חברי הוועדה החייסו להרשעה אלה כאל עמדות אנשי, אין כלל התייחסות לשאלה, כיצד עברו 16 שנים כלי שהודיעו להורים רבר על גורל ילדיהם, ולמה לא ראש שישתתפו בקבדה הילדים, אם אכן נספרו. כספדיה שנערכה בבית מנסה כיום חויסטים, לגלל סיום עבודת הוועדה, הכטיה שר המשטרה,

מרגלית קוטיובי (ממנייני): אין ילדנו מוחת כאלה חמישים

משולח, משיט מאוד רצה למצוא את ההורים שלו, כשנבנתו לחור ראיתי מים אדומים, שיצר ניצני, כתמים רחבות, מדי ידעתי שזה לא הוא." רחל, יזה כאלו שמישהו סדר אותך. זה זר, עכשיו, כשאני קוראת עיתונים ויודעת מה הולך, אני מאמינה שזה בער בצע כסף, רק בגלל זה עיניים רברים כאלה."

"אני לקחתי אותו לבית חולים", מספיד סאלם, "הילד לא רצה לצנוב אחי. אחרי שנעלם הרגשתי שאני הולך להשגע. הייתי הולך ברחוב, פתאום נעמר כמו גילם, לא יודע איפה אני ומה לעשות, אני זוכר חודש אחרי שנעלם, האנזה כמו משוגעים, עברה במחנה אשה אחת עם חינוך על הכתף והפנים שלו כדיוק כמו הפנים של הילד שלי." אני ראיית את המנים כמקום אחד כמחנה ואשתי ראתה כמקום אחר, לא ידענו ככלל אתה על השני, אבל שנינו התחלנו לרוץ אחרי האשה הזאת, חשכנו שזה הכן שלנו, פתאום ראינו שזאת ילדה, זה שיצב אחי, אמר כו נולד יואל, הרגשתי קצת, אבל אף פעם, אף פעם לא נשכחתי."

חאת, יודע נבר, שואל את אמר למי דומה הילד שנעלם, רחל, יהיה דומה לטק, אחרי שנולד והיורו אחי - הקודש בבוזריה נון לך בן ברסוחו, תיחור שנים הוא לא יעלם, לפני כמה שנים נתן היה בחיך לארץ ובראש השנה עד סוף התנים הוא לא היה כפשה, לא טלפון ולא כלום, ואז אמרתי די, גם הוא נעלם."

ועדת החקירה מצאה שארבעה ילדים חיים, שניים מהם מאומצים בחוץ, יוסף כהנא אמר כמסיכת הסיים של ההודעה ב-1961, יש ארבע משפחות מארשרות הידועות שילדיהן בחיים, עליהן לפתוח בחיכים כדי להבא לפגישה התייחלת. ההודעה לא סרחה להפגיש את ההורים הילדים.

יוד שוקר, שבו מרים ולקחה כמה ומצאה מאומצת, לא ראה אתה עד היום, על אף כל מאסרה, הוא פועל המתגורר בברדה וכל איבוע שנים כחו סקבלה כריטס הצבעה לבחירות, "אמרתי להם - היא איננה, חפסיק, אתם שויטים אותו עם זה, והם צענים לי - היא נמצאה", רוד שוקר אימר ששנים חישש את ששואל בדריה, מגולל מהנה עולים ראש העין, אולי מסנו הצעה הישועה, לפני ארבע שנים הודיע בריחי בגרדה והכניח לעווד, מאו לא קרוב כלום, "לא שקטתי, מחודש לחודש ומשנה לשנה מחבו אחי, שלחו לפמת חקיה, שינצו אחי מה, ולא ידעתי מה לעשות, עד שכנסה שפברת התיאשתי והשפיקתי, זה נמצא כל הזמן, אף רוצ לא שוכחים אותה, אבל אין לנו ללכת, לפני כמה שנים הודיעו לי במשטרה רחובות שהיא חייה ומאומצת ויודעת הכל, אבל לא יכולים לנלות לי איפה היא, התחמתי שיחבו לי רק לראות אותה, ואז אמרו שאי אפשר ושאלו תיבה, היא כבר תבוא אלי, אני מחכה, אולי היא תרצה לבוא, להכיר את המשפחה, אני מחכה לרברים האלה."

ב-66 פרסמה בלאשה כתבה ובה התנג סיפוריה של יורה הציבה מאומצת, היחה גם תמונה, רוד שוקר היה בטוח שהכתב נמצאה, "היא היחה דומה לכל המשפחה, לאמא וילדים", בנו, חיים, שירה או בחימת, "אמרתי לו, עכשיו אתה סביר את הבית, אל תווד ספה ואל תתן להם מנוחה, ויחה לו פניתי, אם היה רוצה את הילדה, היה מדבר ומשנענע אותה לחזור הביתה."

הבן, חיים שוקר, "יחיית או חילל במסגרי, אבי ביקש שאבדוק אם אפשר ליצור אתה קשר, כשהתקשרתי שאלו באיתו ענין, וסיפוריה את הסיפור, ואז אמרו שאין טעם לרבר, הציבה את זה וסגרו את הסלפון, מאו לא ניסיתי שוב."

מה היית אופיי לה? אם הייתי שובש אותה, הייתי פוענין קודם כל לפותח. להתריסם אף היא עברה את כל זה, אני

ועצובה מאוד ומסרבת להצטלם, "ישום רבר לא יצווד עכשיו, אני מקבלת את הרין, אולי האבא יסכים", רחל וסאלם נבר הם אנשים חמים, מבניי אדחיים ותחוצים, שחלב נפתח לקראתם, התחשה נעששה להם עוול מניקה כגון במיחור.

בדריה ועדת החקירה נכתב: "בחקירה המשטרה ב-1960 נמצא כי החינוך משה נעלה מבית החולים חל השופר למחנה עין שטר, חאת מתוך טעות במקום למחנה העולים בית ליד פרדסיה, נהג האמבולנס, שעודו נגבתה על ידי הוועדה, אישר שאכן העביר את הילד הגיל, ולפי דבריו הגדלה היה שילדים בגיל זה נמסרו לאחראי על בית החינוך." מנסח המסותן מאוד שלו כמספיד ודריה: "המחור ברבר, שלפוחו שחתקרה נערכה חקרה קצרה לאחר היעלמו של הילד, לא נמצאו כל ירושמים או מסמכים במחנה עין שטר, חמשיים שאכן נתקבל שם הילד משה הגיל." נדחל טרונה שראתה את ההוצעה המאמת שכנה התקבל בעין שטר, לעשרה של הוועדה לא נמצאו עקבותיה של החנוך.

לפני כעשר שנים פרסמה מחנה, שבה ביקש נבר מחודש למצוא את החיו, הוא ידע רק ששם אמו רחל, כלתה של רחל נבר איחורה ונתו והפצירה באם לכוח לפגישה, "אמרתי לה - חלבו אתם, לי זה לא נורה, זה רק מכאיר לי יותר מיר, החיפיתי, אבל שתאבא לך אם היא מוכן, הוא עוד יותר נודע מסני, אני מרוכ הסכל התיאשתי, אבל הוא, רק שומע משהו כבר קופץ." סאלם נבר, "הלכתי לראות את הכתור הזה בחורה יחד עם בני ונלתי, הוא היה פמש

אלתו ששון, חגיגות, כי המשטרה לא חנוד ולא חקיקה, עד שיימצאו עשרים ושניים הילדים האבודים, המשטרה, החבר, שקטה עד מחרה, כעבור פחות משנה הודיע ששון לקאמן ולצדק, כי החקירה בחו"ל, שהוועדה המליצה עליה, חוסקה ללא תוצאות, החקרה שאחר מלחמה ששה חמישים לא התאימה להעברת האווירה בדרישה לחקור מה קרה לעשרים ושניים ילדים חמנים, שנעלמו לו שנים לפני כן.

איזה נשף יהיה

אישה דריה הוועדה כמספדיה הכנסת אין לו זכר, גם לא כנגון הפרמה, כנגון שבו אמורים להימצא כל הפרסומים המסמלתיים, התגודדו לענין רק בעקבות שאלות, מישהו ביקש פעם לעין במספד, וטאו הוא נעדי.

עשרים ושניים המשפחות שגורל ילדיהן נשאר עלום סודות ככל הארץ, בעיקר בריכוז חמנים, כנסו שטאי כפסון יעד מושב כסחה ליר אופקים, כתיחלה חששתי לפתוח כנסות פצעים שהגלידה, אך עד מחרה גיליתי שאין מקום לחשש, הפצעים לא הגלידו מעולם, מאו אף לא חלה שום התקדמות, לא פלא, כי במקרים רבים התייחסו אלי כאל נשוא כבוד, כל אספיה, ולו הקלושה ביותר, לאיחוד מחודש, סקפדיה את האבחה האמסות.

כאשר כנת של רחל נבר אימר, שואלי טעו בכך שעל לארץ, נודעה כי אמו, אך כעבור זמן מה היא חוזרת על דבריה, רחל נבר היא אשה שקטה

כולנו אשמים

יורי הוועדה: לא אדם אחר נתן את ההוראות

יוסף כהנא יורי הוועדה ב-1961 מכתן היום כנשיא בית המשפט המחוזי בעסק, כשנפגשו סיפר כי הוא מתכוון לכתוב לשר הקליטה ולהתריע על הכוונה לעברת את שמות הילדים האומצים, יוד אתה הסיבות למה שקרה עם החימים, פקדי הקליטה נתנו שמת כלי לשאל אף אחי, מה התרחש ב-68?"

אל החקירה חוו התייחסתי כאל שלב א, שאחריו צריך לברר שלב ב, לא כאל סוף מסוק, אבל לא יודע לי שנעשה משהו יש המלצה להמספיד לחקור, הרי נשאר עוד 22 ילדים זה מספר שאי אפשר להתעלם ממנו, מה קרה, ליעונך, ל-22 הנעדרים? לא מצאנו שום ראיה על מקום חימצאם איננו יודעים אם הם חיים או מתים, אם הם נספרו לאיסוף שלא כרין, אם הם נמצאים בחו"ל או לא, כל האשמות מנוחות, מדוע פולי חינוך לא התקדמו מיד? עולי חיסון ראו כמקדי הסוכנות וסקדי העליה את נציגי המשיח, דבריהם היו תורה סטיני, בשלקחו מהם את הילדים ואמרו להם שיקבלו טיפול טוב יותר, האמנו ולא התחכנו, הם לא היו אנשים שדיפקט על שילחנת.

לא מנאחם שערך להעמיד מישוה לרין, חיי לא יחנך שאף אחד לא אשם, אבל אמרנו מי אשם - האנשים שטיילו בנושא הזה, הרי אנשים הם שיצרו את הבלון, אבל אי אפשר לקחת מישוה סטרים, כי אלה היו גורים גורלים ומאוח אנשים טיילו בנישא, ים אחר נתן את כל ההוראות, להעמיד

מינקובסקי כהנא

לרין על מה: לא מצאנו שום צילה להמליך על האשמה בעבודה סלילית, שלא לרבר על החייסות.

גם ועדת כהן לא הביאה את אריק שירן לבית משפט סלילי, אבל קבעה שהוא אשם והפליעה לחסיק מסקנות.

אני רבר שאני אולי לא צריך להגיד אותו או לא ראינו את חקידנו כמציואה אשמים, אלא אם כן היו תוכנות ברורות לנך ובאלה לא מצאנו, חקידנו היה בעיקר גילוי הילדים, האשמים זה ענין סלל, למעשה גם כתב החמסכה שלנו היה כזה.

בלי כוונת זרין

תנייצב מינקובסקי: הם לא באו עם שמות כמו מינקובסקי

ראובן מינקובסקי, אף זה קרה? הם באו מעולם אחר, חקידים שטיילו כהם לא היו באותה ערה ולא הבינו אחד את השני, הם לא באו עם שמות כמו ראובן מינקובסקי, אולם זה היה ראובן סנדיה או שעדיה ראובן, השם של הילד ושם האבא, או